

Posudek na magisterskou diplomovou práci

Bc. Hedvika Stoklasová

PROFESIONÁLNÍ TLUMOČNÍK VE 21. STOLETÍ: NOVÉ TECHNOLOGIE A SOCIÁLNÍ SÍTĚ

(Professional interpreter in the 21st century: new technologies and social networks)

UK FF ÚTRL, leden 2017

Diplomová práce Hedviky Stoklasové má charakter teoreticko-empirické studie, jejímž cílem je představit nové ICT technologie, hybridní módy tlumočení a sociální sítě v oblasti tlumočení. Pomocí dotazníkového šetření mapuje a analyzuje, jak a zda se mění tvář simultánního a konsekutivního tlumočení, jaké změny technologický pokrok znamenal pro samotné tlumočnické profese a jaké jsou obecné tendence v používání těchto nových technologií a sociálních sítí mezi českými tlumočnickými profesemi. Je to první diplomová práce u nás, jež se věnuje výlučně této problematice: novým digitálními technologiemi, vybaveností a používání tzv. chytrých zařízení při tlumočení, možnostem online marketingu a využívání sociálních sítí pro profesní účely.

Diplomová práce (DP) má 116 stran (+36 stran příloh: dotazník a grafy) a je rozdělena, kromě Úvodu, Závěru a Seznamu použitých zdrojů, do dvou částí - teoretické (s. 12-58) a empirické (s. 59-102) - a pěti základních kapitol a řady podkapitol a oddílů. V první kapitole diplomantka nejdříve popisuje a stručně shrnuje dosavadní vývoj tlumočení se zaměřením na používané technologie, představuje hybridní módy tlumočení (*SimConsec* a *Consec-simul wih notes*: oddíl 2. 3.) i nové technologie používané ve výuce tlumočení (e-learningové nástroje a platformy: *ORCIT*, *Speech Repository 2.0*, *Speechpool*, *Virtual Institute*, *IVY* atd.). Další dvě kapitoly (s. 23-38) se věnují ICT (videokonferenční tlumočení - včetně online platform pro *remote interpreting*) a novým technologickým novinkám (notebook, tablet, digitální pero, elektronické glosáře atd.) a jejich vlivu na způsob práce tlumočnické profese - při přípravě tlumočnické profese před akcí, ale i v průběhu tlumočení přímo v kabině. Poslední kapitola teoretické části se zabývá hlavními sociálními sítěmi (Facebook, LinkedIn, Twitter). Představuje jejich historii, základní principy fungování a možnosti, které nabízejí v oblasti marketingu.

V empirické části se diplomantka zaměřuje na používání jednotlivých technologií a sociálních sítí v tlumočnické praxi pomocí dotazníku, který byl určen populaci českých tlumočnických profesí. Online dotazníkové šetření mělo zjistit, do jaké míry jsou čeští tlumočnické profese s technologickými novinkami v tlumočení seznámeni a zdali a jak využívají potenciál sociálních sítí pro svůj profesní život. Diplomantka si stanovuje pět výzkumných otázek, které vycházejí z obecně přijímaných stereotypů či z poznatků získaných v teoretické části: „1. *zda budou respondenti obeznámeni s technologickými novinkami v tlumočení, zda s nimi budou mít zkušenost a jaký k nim případně budou mít postoj*; 2. *zda budou sociální sítě využívat zejména respondenti do 35 let věku*; 3. *zda bude nejvyužívanější sociální sítí, jakožto největší sociální síť s největším počtem uživatelů, Facebook*; 4. *zda budou freelance tlumočnické profese na sociálních sítích a v online marketingu aktivnější než ti zaměstnaní na pracovní poměr*; 5. *zda budou freelance tlumočnické profese, kteří jsou zároveň členy nějaké profesní organizace, využívat sociální sítě a online marketingové nástroje méně než ti, kteří členství v těchto organizacích nedisponují*“ (s. 59-60). Diplomantka podrobně popisuje a vysvětluje metodologii přípravy a strukturu dotazníků (celkem 58 otázek: 44 uzavřených, 8 polo-uzavřených a 6 otevřených otázek, včetně 2 nabídek možnosti komentáře na konci každé tematické sekce). V této souvislosti oceňuji metodologicky čistou přípravu dotazníku, včetně pilotního testování a následně skutečně vysoký počet respondentů (150!), který se jí podařilo v průběhu několika týdnů získat. Diplomantka v empirické části přistupuje ke komplexní analýze výsledků dotazníkového šetření a zpracování sebraných dat z obou částí (s. 65- 99) dotazníku (= nové technologie a sociální sítě - dotazník – viz příloha DP).

Na základě analýzy získaných dat odpovídá diplomantka na výzkumné otázky a vyvozuje závěry. Z výzkumu vyplynulo (s. 103-104), „*že tlumočnické profese nové technologie ve smyslu chytrých*

zařízení využívají (zejména chytré telefony), a pokud je už vlastní, používají je i k profesním účelům, tedy k přípravě na akci či přímo v kabině. Vůči novinkám ve způsobech tlumočení jsou ale tlumočníci skeptičtí (remote interpreting, notace na tabletu), případně o nich neví (hybridní módy tlumočení, platformy pro tlumočení po internetu)... Odpovědi však ukázaly, že mnohé tlumočnické profese tato problematika zajímá a chtěli by se o zmíněných novinkách dozvědět víc... Sociální sítě využívá většina tlumočnicků, a to napříč věkovým spektrem, nejvyužívanější sociální sítí je Facebook. Sociální sítě však tlumočníci kromě soukromých účelů používají spíše k udržování kontaktu s tlumočnickou komunitou a ke komunikaci s kolegy... Většina tlumočnicků vnímá marketing v současné době jako důležitý, sociální sítě však pro marketing, i přes jejich obrovský potenciál, využívá minimum z nich...“

K obsahové stránce nemám žádné připomínky, práce je velmi dobře strukturovaná a celá dotazníková analýza a následná diskuse je metodologicky kvalitně postavená, všechna získaná data jsou prezentována formou jasných a srozumitelných grafů. Rozumně a logicky reaguje diplomantka i na komentáře respondentů v části Diskuse (s. 100-102).

Mám pouze několik drobných formálních připomínek: na s. 27 zmiňuje diplomantka první pokusy s *remote interpreting* a uvádí několik dat (1999, 2003, 2004). Není zcela zřejmé, která data jsou správná (vyznačeno v textu DP). Na s. 32 diplomantka nekonzistentně v textu nepřechyluje (Holley x Holleyová – s. 10), jinde menší překlepy či přetažené formulace asi z předchozí verze (s. 48 *nesledovanějšími*, s. 50 *...o vašem produktu službě mluvilo*, s. 58 - jeden název instituce kurzívou, jeden ne..., s. 82 *Některé otázky, které se zaměřily...*, s. 104 *facebokové*). V seznamu použitých zdrojů ne zcela konzistentně uváděny údaje u diplomových prací – buď u všech uvádět vedoucího, či u žádné (Koskanová x Žilková x Goldsmith), rovněž uvádět, zda je DP dostupná elektronicky a zde je/není publikována (stačí uvést u DP jednou – Žilková).

Práce Hedviky Stoklasové splňuje všechny náležitosti magisterské diplomové práce. Je napsaná poctivě, samostatně, metodologicky čistě, kultivovaným jazykem, terminologicky adekvátně a přináší řadu zcela nových, zajímavých a velmi užitečných poznatků zejména pokud jde o způsob práce tlumočnicků s využitím nových digitálních technologií. Zpracováním dané problematiky diplomantka prokázala, že výborně nastudovala veškeré dostupné odborné tištěné i elektronické publikace a internetové zdroje, že s těmito zdroji dovede velmi dobře pracovat a je schopna jednotlivé úvahy, názory a poznatky získané v empirické části samostatně utřídit, předložit a systematizovat.

Diplomovou práci **Hedviky Stoklasové** doporučuji k obhajobě a hodnotím ji stupněm **výborně**. O definitivní klasifikaci rozhodne vlastní průběh obhajoby.

Praha 23. ledna 2017

Prof. PhDr. Ivana Čeňková, CSc.
vedoucí diplomové práce
Ústav translatologie FF UK